

УДК 811.133.1

## DEVELOPING MULTILINGUAL COMPETENCE IN STUDENTS OF TECHNOLOGICAL SPECIALTIES: TEACHING FRENCH BASED ON ENGLISH

### ФОРМУВАННЯ БАГАТОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ВИКЛАДАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ НА БАЗІ АНГЛІЙСЬКОЇ

**Krekoten O.V./Крекотень О.В.**

Senior lecturer / старший викладач

ORSID: 0000-0931-1947-1074

Sumy National Agrarian University,

Sumy, Guerasyma Kondratieva, 160, 40021

Сумський національний аграрний університет,

Суми, Герасима Кондратьєва, 160, 40021

**Анотація.** У статті розглянуто питання вивчення французької мови як другої іноземної у технічних університетах України. Аналізується плюрилінгвальний підхід, що базується на знаннях англійської мови. Окреслено дидактичні принципи, адаптовані до професійних потреб студентів. Розглянуто практичні приклади використання автентичних матеріалів. Обґрунтовано ефективність інтегративного підходу до формування багатомовної компетентності.

**Ключові слова:** багатомовна компетентність, французька як друга іноземна мова, плюрилінгвальна дидактика, університет технологічної спрямованості, мовний трансфер

**Abstract.** The article examines the issue of studying French as a second foreign language in technical universities of Ukraine. The plurilingual approach based on knowledge of English is analyzed. Didactic principles adapted to the professional needs of students are outlined. Practical examples of the use of authentic materials are considered. The effectiveness of the integrative approach to the formation of multilingual competence is substantiated.

**Keywords:** multilingual competence, French as a second foreign language, plurilingual didactics, technologically oriented university, language transfer

#### Вступ.

Сучасний освітній простір в Україні має тенденцію розвиватися, незважаючи на складні умови, пов'язані з російською агресією. Вивчення іноземних мов стає важливою сходинкою до опанування спеціальностей професійного спрямування, європейська інтеграція стає пріоритетним напрямком. Французька мова, менш популярна, ніж англійська, все ж набирає темпи в університетській освіті. За своєю природою будучи інтегративним елементом, мова має тенденцію до багатомовності. Згідно *Pauline Lapaque та Audrey Freytag-Lauer*, дидактика плюрилінгвізму є важливим компонентом сучасного вивчення мов та лежить в основі досліджень у галузі викладання

іноземних мов та культур вже більше двадцяти років [1, с.2]. Сутність поняття в тому, щоб об'єднати вивчення мов, встановивши між ними зв'язок, тобто навички, набуті під час вивчення однієї мови, можуть бути використані для вивчення іншої. Це питання лежить в основі дослідницького проекту Швейцарського національного наукового фонду під керівництвом Джузеппе Манно та Сибілли Хайнцманн, професорів Університету педагогічної освіти Північно-Західної Швейцарії [1, с.3], вони довели, що студент, який володіє однією іноземною мовою, вивчає другу швидше та ефективніше. Звідси витікає, що вивчення другої європейської мови в українських університетах є нагальною потребою, це визначає актуальність нашого дослідження.

### **Основний текст.**

Численні наукові розвідки доводять, що двомовність, як і багатомовність навчання є сучасною проблемою. В. Кукушкін та І. Безугла дослідили особливості викладання французької та німецької мов на базі англійської «в умовах підпорядкованої тримовності, коли рідна мова вивчається в природних умовах, а дві інші в штучних» [2, с.288]. У якості специфіки методики вивчення другої мови, дослідники виділяють «необхідність забезпечення позитивного переходу з усіма передумовами» [2, с.289].

Мета нашого дослідження полягає в аналізі доцільності викладання французької мови як другої мови на базі англійської у групах вибіркового предметів університетів технологічного спрямування.

Не можна не погодитись з Н.В. Кузьменко, яка стверджує, що, з одного боку, студент вже має навички до оволодіння мовою, тож завдання викладача заповнити його вдалою подачею матеріалу, щоб перша мова полегшила вивчення другої [3, с.73]. По-друге, слід враховувати специфіку студентів технологічного спрямування і адаптувати курс другої іноземної мови до потреб студентів у різних професійних сферах, проаналізувавши їх потреби та визначивши важливі мовні та культурні компетентності, важливі для їх комунікативних професійних інтересів [4, с.4]. Складність полягає у тому, що навчальних годин, виділених на вибіркові дисципліни, серед яких іноземна мова, дуже мало у порівнянні з

лінгвістичними університетами, тому необхідно створити навчальну програму, націлену на «здатність студентів-початківців використовувати базові мовні інструменти, набуті на рівнях A1 та A2+, у конкретних професійних контекстах, які характеризуються нагальністю та активними діями, вимагають чіткої, лаконічної та ефективної комунікації» [4, с.6]. Тому основним дидактичним принципом у побудові курсу французької як другої іноземної мови визначимо «комунікативно-когнітивний принцип ..., який проявляється в умінні студентів знаходити аналогії чи виявляти відмінності» Наприклад, з першого ж заняття варто студентам донести, що частину фонетичних правил, власне сам алфавіт та частину правил читання (наприклад, читання [s] між голосними, [c] та [g] перед e, i, u, частину правил граматики (коли вживати артикль) вони вже знають, крім того у французькій лексиці дуже багато схожих слів з англійською. Існують англіцизми та інтернаціоналізми, особливо професійні терміни, які вже в довгостроковій пам'яті студента [2, с.289]. Фіксований порядок слів у речення є також спільним у двох мовах. З часом здобувачі освіти почнуть усвідомлювати систему законів французької мови [2, с.290]. З огляду на те, що більшість підручників не відповідає принципам чіткої, лаконічної та асоціативної комунікації, ми будемо наш курс на автентичних англомовних підручниках для оволодіння французькою мовою. Одним з них є Studio 2 Rouge French Book видавництва Pearson Education Limited від авторів Clive Bell та Anneli McLachlan [6]. Беремо сміливість стверджувати, що шість модулів по п'ять тем кожен відповідає потребам студента та кількості годин на дисципліну, короткі мультимодальні тексти, тренування усіх чотирьох навичок розташовані зручно на кожному розвороті на двох сторінках, кожен розділ має граматичну мету, яка підкріплена вправами та граматичним проясненням англійською мовою. Буде доречним сказати, що у вільному доступі є інтерактивні вправи до підручника (<https://wordwall.net/en-gb/community/studio-2-rouge-module-1>).

Отже, зі сказаного раніше можна зробити висновок, що вивчення двох мов студентами технологічного спрямування одночасно відкриває багато можливостей та має переваги: покращення когнітивних навичок, розширення

професійних можливостей, бо відкриває двері до посад, які потребують навичок багатомовного спілкування, дозволяє набути розуміння двох культур, виховуючи відкритість та толерантність.

### Література:

1. Lapaque, P., Freytag-Lauer, A. Renforcer l'apprentissage du français langue étrangère grâce à la didactique intégrée des langues : une nouvelle recherche empirique en Suisse // *LHUMAINE*. – 2023. – № 2. – С.1-23.
2. Кукушкін В., Безугла І. Особливості навчання французької мови як другої іноземної // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип. 66. – Т. 2. – С. 287-291. DOI: <http://doi.org/10.24919/2308-4863/66-2-44>
3. Кузьменко Н.В. Новітні підходи у викладанні французької мови для студентів філологічних спеціальностей // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. – 2018. –Т.29(68) № 4. – С. 73-77
4. Іващук А.С., Кузик Н.Ю. Стратегії викладання французької мови для спеціальних цілей у рамках екстреної лінгводидактики: основи створення курсів // Педагогічна академія: наукові записки. – 2024. – №10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13891911>
5. Дуброва С.В. Особливості викладання французької мови як другої іноземної у вищих навчальних закладах // *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. – 2018. – VI (67), № 163. – С.26-29. DOI: <http://doi.org/10.31174/SEND-PP2018-163VI67-06>
6. Clive Bell та Anneli McLachlan. Studio 2 rouge Pupil Book. – 2011. – Heinemann: Pearson Education Limited. – 144p.

Статтю надіслано: 25.05.2025 г.

© Крекотень О.В.